

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

**MØTE MELLOM
KONTROLLKOMMISJONENE,
FYLKESMANNEN OG DE FAGLIG
ANSVARLIGE FOR VEDTAK I DET
PSYKISKE HELSEVERNET I
ROGALAND**

10.09.2013

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Velkommen

Pål Iden

avdelingsdirektør/fylkeslege

Helse- og sosialavdelinga

Fylkesmannen i Rogaland

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Saksbehandling ved tvangsvedtak

Fylkesmannen i Rogaland

Åshild Vistnes van der Veen
assisterende avdelingsdirektør

Morten Hellang
assisterende fylkeslege

Forvaltningsloven

- I psykisk helsevernloven § 1-6 er det angitt at forvaltningsloven gjelder når bruk av tvang blir vedtatt.
- Forvaltningsloven angir en rekke generelle regler som gjelder vedtak, klage og klagebehandling.

Forvaltningslovens regler

- Vedtak om tvang i psykiatrien regnes som enkeltvedtak i forvaltningsloven.
- Her skal vi se på 9 av de mest relevante reglene.

1. Veiledningsplikt (§ 11)

- Både den vedtaksansvarlige og Fylkesmannen har veiledningsplikt ovenfor pasienten. Dette innebærer å gi informasjon både om saksbehandlingen og hvilke vilkår som skal bli vurdert i saken (informasjonen kan også være skriftlig og standardisert).
 - Formålet med veiledningen er å gi pasienten og pårørende adgang til å vareta sitt tarv på best mulig måte.
-

2. Varsel og rett til å uttale seg (§ 16)

- Pasienten skal varsles før tvangsvedtak treffes og gis høve til å uttale seg, men dette kan unnlates hvis ikke varsling er praktisk mulig eller anses åpenbart unødvendig. (Kan gjennomføres som et punkt i den personlige undersøkelsen: Informer pasienten at vedtak skal fattes og gi pas. anledning til å uttale seg vedr. vedtaket og vilkårene)

3. Vedtakets form (§ 23)

- Alle tvangsvedtak skal være skriftlig

4. Krav om begrunnelse (§ 24)

- Alle tvangsvedtak skal grunngis. Den vedtaksansvarlige skal gi begrunnelsen samtidig med at vedtaket treffes. Dette betyr at begrunnelsen skal inngå i selve vedtaksdokumentet, ikke som vedlegg.

5. Om begrunnelsens innhold (§ 25)

- Begrunnelsen i vedtaket skal vise at vilkårene er oppfylte. Dette oppnås ved å:
 - vise reglene og alle vilkårene
 - vise de faktiske forhold som vedtaket bygger på
 - vise den skjønnsmessige vurderingen

Når det er flere vilkår som skal være oppfylt, må disse begrunnes med faktaopplysninger og vurdering hver for seg.

6. Opplysninger om klageretten (§ 27)

- Vedtaket skal inneholde opplysning om
 - klageadgang
 - klagefrist
 - klageinstans
 - fremgangsmåte ved klage
 - retten til å se sakens dokumenter

Sakens dokumenter er pasientjournal og andre opplysninger som ligger til grunn for vedtaket.

7. Om klagefristen (§ 29)

- Klagefristen tar til å løpe fra det tidspunkt vedtaksdokumentet med begrunnelse er kommet frem til pasienten.

klageadgang og framgangsmåte følger psykisk helsevernloven

8. Prosedyre ved klage (§ 33)

- Den vedtaksansvarlige skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til.
- Den vedtaksansvarlig kan oppheve eller endre vedtaket som følge av klagen.
- Dersom den vedtaksansvarlige fastholder vedtaket, skal sakens dokumenter sendes klageinstansen så snart saken er tilrettelagt.

Forts...

8. Regler for klagebehandling (§ 33)

- Dersom den vedtaksansvarlige gir klageinstansen en uttalelse eller redegjørelse, skal pasienten ha kopi av denne.
- Klageinstansen skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Den kan pålegge den vedtaksansvarlige å foreta nærmere undersøkelser m.m.

9. Klageinstansens oppgaver (§ 34)

- Klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Den skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av ham.

Forts...

9. Klageinstansens oppgaver (§ 34)

- Klageinstansen kan stadfeste vedtaket, selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det.
- Oppheving innebærer å sende saken tilbake til den vedtaksansvarlige slik at saken kan få helt eller delvis ny behandling.

Særlige regler for vedtak om tvangsmedisinering

- I psykisk helsevernloven § 4-4 og psykisk helsevernforskriften er det i tillegg til de fastsatte vilkårene gitt regler for saksbehandling som supplerer forvaltningsloven.

Forundersøkelse

- I forskriften er det et krav om forundersøkelse.
- Undersøkelsen har som hovedformål å få undersøkt om vilkårene for tvangsmedisinering er til stede eller ikke.
- Forundersøkelsen må være tilstrekkelig grundig, slik at pasienten har fått en diagnose og behandlingsbehovet blir identifisert.

Pasientens rett til innflytelse

Forskriften oppgir at pasienten har rett til så stor innflytelse som mulig. Dette innebærer at:

- det blir gjort forsøk på å etablere frivillig samarbeid med pasienten
- informasjonen er individuelt tilpasset
- det skal alltid vurderes om det kan tilbys andre frivillige tiltak som alternativ til behandling uten eget samtykke

Vilkår for tvangsmedisinering

Alle disse 7 vilkårene må være oppfylt (Dette er kjent og gjennomgått ikke):

1. Pasienten må være tilstrekkelig undersøkt til å gi grunnlag for å vurdere tilstanden og behovet for behandling.
2. Det må først være prøvd å få pasienten sitt samtykke til behandlingen med mindre det er åpenbart at samtykke ikke kan eller vil bli gitt.
3. Behandlingen skal være i klar overensstemmelse med faglig anerkjent psykiatrisk metode og forsvarlig klinisk praksis. Forsvarlig klinisk praksis innebærer at legemiddelet har indikasjon for den tilstanden som skal behandles, dvs diagnosen er nevnt i Felleskatalogens indikasjonsangivelse.

Vilkår for tvangsmedisinering

4. Det kan bare benyttes preparater som er registrert her i landet og med vanlig brukte doser (de doser som er angitt i Felleskatalogen).
5. Legemidlet må ha en gunstig virkning som klart oppveier ulempene ved eventuelle bivirkninger.
6. Behandlingen må med stor sannsynlighet kunne føre til vesentlig bedring av pasienten sin tilstand, eller kunne hindre en vesentlig forverring.
7. Injeksjon skal bare gis når det ikke er mulig å få pasienten til å ta legemiddel gjennom munnen.

Vedtaketets innhold

Vedtaket skal nedtegnes uten opphold, dvs senest samme dag.

Vi har ut fra regelverket 9 anbefalinger om vedtakets innhold:

Vedtaketets innhold

1. Angi planlagt oppstart og avslutning av tvangsbehandlingen. Varigheten bør begrunnes ut fra en individuell og konkret vurdering.
2. Begrunn hvorfor du mener pasienten er tilstrekkelig undersøkt, med angivelse av observasjonstid, og resultatet: diagnose og en kort beskrivelse av behandlingsbehovet.

Vedtaketets innhold

3. Beskriv hvordan det er forsøkt å få i stand frivillig behandling og gi eventuelt begrunnelse for hvorfor det er åpenbart at samtykke ikke kan eller vil bli gitt.
4. Beskriv den planlagte behandlingen, slik at det er lett å se at behandlingen er innenfor godkjente indikasjoner og doseområder.

Vedtaketets innhold

5. Beskriv hvilke bivirkninger som vil oppstå, og hvor stor ulempe disse medfører for pasienten (ut fra pasientens synsvinkel). Beskriv også de gunstige effektene. Skriv en skjønnsmessig vurdering av hvordan de gunstige virkningene klart oppveier ulempene ved eventuelle bivirkninger.

Vedtaketets innhold

6. Begrunn hvorfor det er stor sannsynlighet at den planlagte behandlingen vil føre til bedring og på hvilken måte vil den forventede bedringen vil være vesentlig.

Alternativt:

Begrunn på samme måte hvorfor behandlingen vil hindre forverring.

Vedtaketets innhold

7. Refererer pasientens syn:

- hvorfor pasienten ikke ønsker medisin (ikke bare at pasienten ikke vil ha medisin)
- hva pasienten mener vedtaket vil føre til av ulemper
- pasientens egne forslag

Dersom pasienten har egne forslag: Skriv en vurdering av om disse kan anses som tilgjengelige og forsvarlige behandlingsmetoder.

Vedtaketets innhold

8. Ved bruk av injeksjon som eneste alternativ skal det begrunnes hvorfor det under tvangsbehandling ikke vil være mulig å få pasienten til å ta legemiddel gjennom munnen (svelgvansker eller tidligere erfaring fra gjennomføring av tvangsmedisinering).

Vi anbefaler at det i vedtaket angis tvangsbehandling med tabletter og et alternativ med injeksjon, dersom pasienten ikke klarer å ta tablettene.

Vedtaketets innhold

9. Dersom iverksettelsen ikke kan utsettes 48 timer, skal dette begrunnes.

Oppsummering

1. Pasienten får informasjon om tvangsmedisinering og vilkårene
2. Pasienten får mulighet til å uttale seg om tvangsmedisinering
3. Pasienten får vedtak som inneholder begrunnelse for at vilkårene er oppfylte
4. Pasientens klagegrunner skrives i klagen
5. Den vedtaksansvarlige tar stilling til klagens innhold
6. Den vedtaksansvarlige endrer eller fastholder vedtaket
7. Den vedtaksansvarlige oversender saken til Fylkesmannen
8. Fylkesmannen vurderer de oversendte dokumenter og ber evt. om tilleggsopplysninger
9. Fylkesmannen gir pasienten mulighet til å uttale seg
10. Fylkesmannen overprøver saken og stadfester eller opphever vedtaket

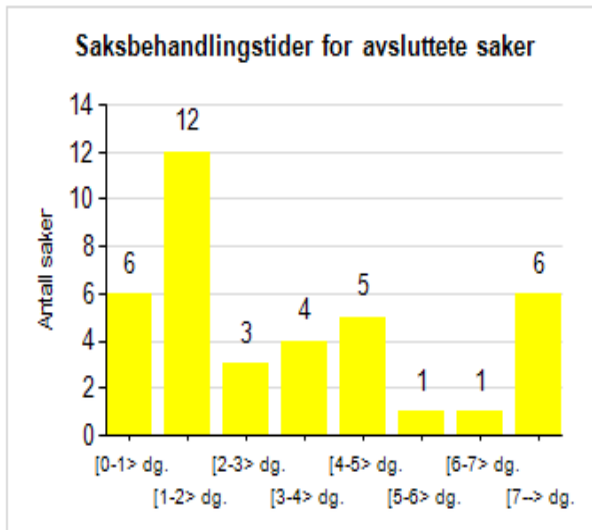
FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Saksbehandlingstid ved klage på vedtak om behandling uten eget samtykke

Assisterende fylkeslege Marit Anda
10.9.2013

Saksbehandlingstid ved klage på vedtak om behandling uten eget samtykke i perioden 1.1.13-1.9.13.

- 38 saker
- Gj sn beh tid: 3,8 dager
- Median beh tid 2 dager
- Spenn 0-30
- 9 av 38 saker mottatt fredager. Alle unntatt 1 var avsluttet seinest tirsdag.
- Antall saker der saksbehandlingstiden overstiger 3 virkedager: 6 saker.

Saker med saksbehandlingstid > 3 virkedager

- Sak 1: Klage inn 4.4. Vedtak inn fredag 5.4. Vi ber om tilleggsopplysn 5.4. i e-post. Tilleggsopplysn datert 9.4. mottas 11.4. Ferdigbeh 12.4.
- Ytterligere 2 saker med liknende saksgang. Trenger mer opplysninger i 1 eller 2 omganger, og saken er ferdigbeh dagen etter opplysn foreligger. 6-8 dagers saksbehandlingstid.
- I en liknende sak tilleggsforsinkelse hos oss, som mest sannsynlig skyldes at det gikk lang tid før dokumentet ble skannet inn i saken i sommer.
- 1 sak forsinket pga at e-post med spørsmål om tilleggsopplysninger ble sendt til en overlege som var på ferie.
- 1 sak avsluttet etter 30 dager, fordi vi ikke fikk tilleggsinformasjon som vi ba om.

Hva betyr noe for tiden som går fra klage er sendt til svar på klage er mottatt?

- Behov for tilleggsopplysninger.
- Postgang
- Intern behandling av post hos Fylkesmannen og hos behandlingsinstans.
- Ukedag for mottatt klage.

FYLKESMANNEN
I ROGALAND